marius marian şolea

adevărul, pe înțelesul femeilor

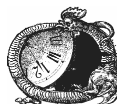
copertă: Carmen Sevastru
fotografie coperta I: Alexandra Mihalcea, plaja Agigea, august 2006, Festivalul de Literatură poezie.ro, ediția a III-a
fotografie coperta a IV-a: Anca Cojocaru, Straton, iulie 2009
corectură: Victoria Stoian
tehnoredactor: Miruna Lepuş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ŞOLEA, MARIUS MARIAN
Adevărul, pe înțelesul femeilor / Marius Marian Şolea;
Pref. : George Mihalcea –
Bucureşti : Vremea, 2011
ISBN 978-973-645-447-9

821.135.1-1

marius marian şolea

ADEVĂRUL, PE ÎNȚELESUL FEMEILOR

Editura Vremea
Bucureşti
2011

*De acelaşi autor: **Mereu secunda, mereu şi Dumnezeu,** Editura Alexandru Ştefulescu, Târgu-Jiu, 1995, cu o prefaţă de Mihai Ursachi şi o postfaţă de George Ţărnea; **Universul din piatră,** Editura A 92, Iaşi, 1996; **Paşii de sub simţ,** Editura A 92, Iaşi, 1997, cu o prefaţă de Ioan Holban; **Semantice umbre,** Editura Junimea, Iaşi, 1998, cu o prefaţă de Cezar Ivănescu; **Cobiliţa cu furnici şi alte proceduri,** Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1999, cu un argument de Cătălin Florian Giurma; **Lungul poem haiku de o mie de strofe** (prima parte), Editura Albatros, Bucureşti, 2000, cu o postfaţă de Valentin Taşcu; **Blestemul bărbăţiei şi alte imagini sociale,** Editura Eminescu, Bucureşti, 2002, cu o înştiinţare de acad. Matilda Caragiu Marioţeanu; **Un peşchir şi o ţâră dragoste,** Editura Muzeul Literaturii Române, Bucureşti, 2004, cu o interfaţă de Valentin Taşcu; **Contemporan cu Dumnezeu,** Editura Muzeul Literaturii Române, Bucureşti, 2005, cu o prefaţă de Liviu Ioan Stoiciu; **Graiul vostru, viziunea ţăranului din Gorj asupra lumii**, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2006, cu o prezentare de Marin Mincu; **Crimă şi pace bună,** volumul I, Editura Paralela 45, Piteşti, 2006, cu o prefaţă de Lucian Chişu şi o prezentare de Tudorel Urian; **Ministerul groazei, demnitarii crimei,** volumul I, Editura Fundaţiei Culturale Libra, Bucureşti, 2007, cu o prefaţă de Florin Chilian; **Liber,** Editura Vinea, Bucureşti, 2008, cu o prefaţă de Marin Stoian şi o postfaţă de Paul Bogdan; **Generaţia suspendată,** Editura EDO, Bucureşti, 2010.*

Precuvântare

Aflat, încă, la o vârstă care stârneşte invidia celor trecuți de patruzeci de ani, Marius Marian Şolea are, deja, o operă care poate umple un întreg raft de bibliotecă şi, vor sau nu unii, copilul acesta teribil şi incomod nu poate fi liderul generației sale doar pentru simplul motiv că nu face compromisuri, nu aparține nici măcar unei găşti literare şi deranjează prea multă lume. Asta nu înseamnă, însă, că nu se bucură de sprijinul câtorva nume grele, care nici ele nu țin cont de ierarhiile oficiale ori de carte verde din partea celor care fac şi desfac prin jungla culturală a României de azi, cu nimic, dar absolut cu nimic diferită de aceea a anilor '50.

Mă număr printre cei care au citit cel puțin jumătate dintre cărțile lui Marius Marian Şolea şi repet ceea ce am spus cu patru-cinci ani în urmă: acest poet face parte din acea specie rară a celor pentru care scrisul este mai mult decât o boală, chiar dacă patima sa este mascată imperfect de o anumită stare de detaşare față de construcția poetică. Talent robust, cu o percepție a lucrurilor dotată cu un laser ultraperfecționat, el alcătuieşte metodic o lume inconfundabilă. Indiferent dacă privirea sa este focalizată pe un sat, care nu mai este mitic decât în memoria sa, ori dacă se mişcă de cealaltă parte a umbrei, într-un un univers citadin, arhitectura poemului său este consecventă cu ea însăşi.

Nu altfel se întâmplă cu cartea de față, *Adevărul, pe înțelesul femeilor*, fiind încă o expresie quasi-perfectă a unui poet care nu cunoaşte jumătățile de măsură, mişcarea sa neputând fi asumata decât ca act demiurgic. Structurată în patru cicluri („eu, risipitorul şi aventurierul”, „oaspete în țara mea”, „jocuri, poeme supuse conjuncturii” şi „distincție rurală”), cartea aceasta sună ca o sentință definitivă şi, cel puțin până acum, este vârful de creație a lui Marius Marian Şolea. Spațiul pentru această precuvântare fiind limitat, nu am cum să intru prea mult în substanța multiramificată a cărții, dar îmi voi îngădui, totuşi, câteva fulgerări referitoare la felul în care poemele ce urmează izbesc aproape fără milă în memoria cititorului, mai ales datorită senzualității cu greu temperate atunci când autorul îşi propune ca obiect eternul feminin: „... ochii tăi,/ mai vorbitori ca nişte umeri goi, însetați de noapte,/ după ce o zi întreagă au cărat lumina pe străzi.”

În fond, spune poetul, nu suntem decât nişte „măsurători mărunți doar ai timpului pe care-l înțelegem,/ îl facem bucăți/ şi-l croim după aşteptările şi dorințele noastre.” Judecându-se şi pe sine ca atare, posibilul ascet cercetător al Rugăciunii inimii se topeşte invadat de imaginea pregnantă a goliciunii: „...înspre dimineață, şoldul ei bronzat pe o parte/ a răsărit din cearceafuri/ ca luna din penumbră.” Când se desprinde de dulcile fetişuri constituite de şoldul şi umerii femeii, Marius Marian Şolea coboară în agora. O agora românească, prăfuită, săracă, pervertită, ca o clădire ruinată pe care nimeni nu mai vrea să o cumpere, dar pe care, în ciuda oricărei evidențe, o iubeşte: „nu ştiu cui să mă supun mai întâi,/ Dumnezeu vrea milă, românii vor jertfă./ acest popor îşi foloseşte chiar şi eroii pentru a-şi justifica/ laşitățile proprii”. Remarcabile sunt şi trimiterile către matricea aromână a poetului, existând chiar şi versuri traduse în dialect, după cum numai cu greu se poate trece peste imaginea călugărului venit de la Putna pentru a rătăci prin spurcăciunea unui oraş pentru care credința aproape că a murit.

În sfârşit, cu ultimul ciclu, „distincție rurală”, poetul se întoarce, parcă pentru purificare, în spațiul edemic al copilăriei sale dintr-un sat de sub munte, unde timpul curge cu altă viteză, iar fericirea este atât de simplu de realizat, încât nu-ți dai seama că ai trăit-o decât atunci când îți părăseşti matca. Excepțional, aici, este poemul „Amintiri dintr-un prezent continuu”, un soi de replică vagă la „Moartea căprioarei”, dar în care animalul este cruțat.

În fond, trei lucruri esențiale mai sunt de spus despre Marius Marian Şolea. Mai întâi, că atât omul, cât şi poetul sunt total atipici pentru această perioadă în care nimeni nu mai ia în serios pe nimeni, iar kitsch-ul este suveran şi înlocuieşte cu succes valorile. Apoi că, în literatură, dar şi în viața cotidiană, omul acesta este de o inflexibilitate ieşită din comun. Altfel spus, este în stare să rişte tot, dar absolut tot, pentru ca obiectivul luptei sale să fie atins, indiferent de costuri sau pierderi colaterale. Dacă nu şi-ar iubi semenii cu atâta înverşunare, chiar şi când aceştia îl rănesc, ar putea deveni o perfectă reîncarnare a lui Savonarola. L-am văzut, nu o singură dată, dansând sfidător printre lupi, aşadar ştiu bine ce spun! Mai ştiu, de asemenea, că ticăloasele căpuşe culturale care sunt, de ani buni, țintele sale nu vor avea niciodată linişte şi că, la prima conjunctură favorabilă, vor fi loviți de voința acestui, poate, ultim poet-luptător. În al treilea, dar nu cel din urmă rând, cei care

reuşesc să treacă de crusta de răceală care îi serveşte de scut, vor descoperi, ca şi mine, un personaj cu o mare vocație a prieteniei. Mie unul îmi este drag şi, oricât m-am străduit, nu am putut fi pe de-a întregul obiectiv cu acest poet născut parcă din încremenirea munților stăpâniți odinioară, în Balcania, de strămoşii săi aromâni. Adaug doar că Marius Marian Şolea nu poate fi înregimentat în nici un fel de curent sau tendință contemporană, el fiind, de fapt, un alt mare singuratic.

20 noiembrie 2011, Constanța George Mihalcea

eu, risipitorul şi aventurierul...

Nu credeam să ştiu a trăi vreodată
pururea statornic, înfăşurat în Putna-mi.

De început de toamnă

Trec norii prin inima mea, purtând ultima lumină a zilei.
cu ochii încă pot să-mpart, pe mai departe, timpul
şi încă pot privi sclipirea-i dintre straturile albe,
pe care numai unii oamenii mai ştiu să le vadă
în compacta istorie.
acest timp, prin care mă uit acum
ca printr-un aparat de măsurat distanțe,
l-am adunat cu fervoare din poveştile copilăriei,
cu armatoli şi celnici aromâni,
apoi din biserici şi de pe umeri de femei,
că şi pe umerii lor, cu suflet în crepuscul în acele momente,
mai sunt nişte juguri de fosfor,
uşoare ca fulgii în nopțile grele.

azi nu mai pot uita pământul pe care-am găsit uneori
aceste frumoase femei cu farmecul lor iluzoriu.
le văd consacrate genetic voinței de-a fi fericite,
percepând optimist un handicap numit frumusețe.
nu ştiu nici lucrurile simple,
condiția banalului uman: pe termen lung,

dragostea măruntă,
în care se înscriu ca într-o competiție,
nu poate concura cu noutatea.
în acest sens, iubirea lor pentru cel care sunt
nu cred că poate fi mai mare decât vocația mea pentru diversitate.

Doamne,
dar tăcerea aceasta a Ta în anumite probleme mărunte
este uneori un disconfort personal și argument
că n-ai exista
pentru cei ce mai ascultă povești despre Tine.
sunt superficiali și fricoși...
dar fă pentru mine ceva: vreau să simt cel puțin atâta bucurie pentru această fidelă tăcere,
cât am avut când aduceam la piept femei întinse și goale,
extrem de vorbitoare!
altfel, mi-e teamă să nu fi risipit și timpul, și lumea,
și tot ce știam, și tot ce nu am mai putut afla.

Întâmpinare timpului

Clepsidră rodnică din carne,
cu şoldul arcuit, frumos,
timpu' o să te răstoarne
şi eu voi curge, viu, mai jos.

ca dintr-un cer pustiu şi negru
cad întâmplări într-un abis,
tot ce-am iubit e azi integru
în becuri care s-au tot stins.

dacă ziua de astăzi există,
atunci cea de mâine mai are un rost.
realitatea eşti tu şi când iluzia persistă,
ori viața, ori moartea va conține un cost.

ar fi bine să înțelegi mai devreme povara libertății,
pentru că din această libertate
nu te mai poți duce decât spre tine însăți.

vreau să te pun în situația de a nu avea altă cale,
decât aceea de a mă cunoaște,
să aduc în viața ta puțin hazard și contemplație.
știi, dar nu vrei să afli nimic din ce e în afara cercului din oameni.

Străin, îngropat în aceste pământuri

Abia începuse mileniul când te-am văzut prima dată
şi ochii tăi, mai cruzi decât răbdarea
şi decât lumina care, înăuntrul lor, se năştea încet,
alergau prin lumea nouă, când dezordonat,
când plini de sens.
nici un semn nu am făcut cu mâna spre inima ta.
ştiam că vei putea să fii şi fără mine,
dar părea să aibă un rost să adun mai târziu
şi timp, şi înțelesuri întregi, lipite sumar
de gura şi de ochii tăi,
mai vorbitori ca nişte umeri goi, însetați de noapte,
după ce o zi întreagă au cărat lumina pe străzi.

primul cântec al lumii eu aş fi dorit să ți-l spun.

aş vrea să înțelegi ce construcție de lumină,
ce mirare de culoare explozivă
trebuie să fie dincolo de aceste ziduri de întuneric dens –
univers, despre care unii spun că tot al nostru ar fi,

ziduri mai greu de privit pentru că înaintea lor
sunt lumini care străbat exact ce am putea să vedem.
şi tot la fel, aş vrea să înțelegi
câtă lumină ar putea să fie în sufletele noastre
atunci când vom învinge zăgazurile cărnii,
noi, oamenii locului,
în care dragostea mai creşte după ploi
şi-atunci privim şi cerul, şi omul, şi pământul.

la început de mileniu, trebuia să fi fost mai atent
cu tot ce urma să treacă prin timp...
ți-am lăsat o carte, dar nu a fost de ajuns.

de ce din când în când te mai fereşti
să îmi vorbeşti cu ochii?
doar pentru că există riscul ca vorbirea aceasta
să rămână etern? şi noima ei este opusă nesiguranței tale
din fiecare zi?
din acelaşi motiv tu alegi în cuvinte
doar sensul neutru, arbitrar, echivoc?
acela pe care va trebui să îl uit,

devreme ce îl consider străin
şi existent doar pentru rostirea banala a celor relative...

măsurători mărunți doar ai timpului pe care-l înțelegem,
îl facem bucăți
şi-l croim după aşteptările şi dorințele noastre,
croitori infernali, care cred despre sine că hainele acestea
sunt cele ce trebuie-mbrăcate.
apoi, eleganți, mărturisim reciproc că moartea există,
că e pe undeva, întruna, la pândă
şi n-o căutăm mai înainte în noi.

la un timp oarecare de-acum,
după convenționalul început de mileniu,
aş vrea să îți spun că primul cântec al lumii
eu aş fi dorit să-l ascult, mai apoi.

Întrebarea

În noaptea în care îmi doream să pătrund
încă o dată
libertatea,
pe inimă, în sus,
cum spuneau bătrânii mei de la Corşor,
căutam cu palmele fericirea peste şoldurile ei
ca un ascet care s-a tâmpit de curând.

din păcate,
prețuiesc deopotrivă carnea care se înalță
la rangul de femeie,
cum prețuiesc femeia însăşi.
acum, îmi aştept sufletul să vină din urmă,
să parcurgă singur distanța până la ea.
aşa are sufletul meu un specific,
mereu rămâne urma celor pe care le-a trăit.

dorința de a o înțelege adânc o face mai frumoasă.
înspre dimineață, şoldul ei bronzat pe-o parte

a răsărit din cearceafuri
ca luna din penumbră.

în sistemul meu solar, neparcurs până la capăt de lumină,
am oferit cândva şi sufletului ei
posibilitatea de a gravita
şi chiar a devenirii formal feminine.
apoi, aveam nevoie de refugiu
şi ne retrăgeam de la mare-nspre pat.
tavanul – cer superficial şi aparent –
doar pentru ea s-a împodobit atunci
cu felurite insecte,
care cădeau, pe rând, ca nişte stele,
spre fericirea noastră de jos.

dar, izolată-n pofta mea, o mai putea fi ea frumoasă?

Cea care are cuvinte în ochi

Abia aştept să o văd cum îşi închide ochii
în aşteptarea fericirii noastre, ce nu va veni,
iar atunci când o privesc de-a lungul lumii ei
de carne exactă,
deşi imaginea-i poetică, precum promisiunea,
este şi foarte clară, precum e aşteptarea...
văd mult mai multe lucruri
decât atunci când o privesc în faţă,
pentru că ochii ei mă cuprind uneori,
nelăsând nimic în afară.
dominant spiritual nu vreau să mai fiu
până când n-o cunosc.

traseul luminii din ochi nu-mi este străin,
îl pot găsi şi noaptea.
iar dacă timpul dintre noi,
cei doi oameni independenţi şi liberi,
misterios creaţi pentru o unitate ideală,
ar fi aşteptarea aceea,
necesară incidenţei simple cu iubirea,

ar fi de ajuns să-l măsurăm cu firea
şi-n loc de convenționale secunde
ar trebui eliberat numai cu ochii.

altfel, dacă nici acum nu înțelege, deşi explicația e clară,
o furie grozavă mă prinde.

nu vreau să o ameninț,
dar demiurgic o voi lovi definitiv cu radiații solare,
dezechilibre mari de gravitație voi produce sânilor ei rotunzi,
ploi acide şi meteoriți giganți voi prăbuşi peste ei.

umerii şi şoldurile, gândite simplu azi,
vor fi încercuite de centuri fotonice,
nimic din ce e viață nu vor mai putea atinge prin oraş,
iar alți bărbați nu o vor privi
decât ca pe-o apocalipsă banală,
eşuată pe străzile lor…

e foarte probabil să nu îi spună nimeni ce va urma în lume,
din acest motiv, mă voi adresa direct.
aş vrea să-nchei odată cu vorbele abstracte
şi să devină de azi obiect activ al cunoaşterii mele.
nu-i fie teamă de acest cuvânt, este cu totul altceva
decât ce ştia până acum. sincer, măcar atât să-mi spună:
n-o vrea să înțelegem în tandem ce este pe aici,
să ne-ntrebăm în seară
de ce o fi început să se rotească Pământul acesta
şi să ne facă ziua să vorbim?
să fi fost suficientă foamea de viață a naturii,
ori foamea de lumină ce avea să fie?
doar ea să fi pornit Pământul,
mai greoi la început, ori poate chiar mai liber?

eu simt că există un echilibru general al structurii
şi-un non-echilibru de fragment,
care susține selecția din natură,
înnoirea şi regenerarea atâtor forme de viață…
universul acesta există pentru că dominant el este energie,
nici masă şi nici greutate.
datorită luminii trebuie să fi existat atunci explozia aceea,

a ieşirii spre viață, ca eu să pot să o-ntâlnesc acum,
venit din helion,
renunțând de azi pentru ea la energii de repaus.

de la explozia aceea, din care a rămas ceva şi la mine,
transformarea materiei se face
printr-o continuă prăbuşire în sine a ei
şi viața-i internă este dinamizată
de fenomene fizice şi naturale.
acum, când deja mă cunoşti,
înțelegi de ce nimic nu trebuie să ne mai întristeze?
contrareacția noastră nu mai are sens…
să lăsăm chimia şi biologia să-şi facă de cap
şi numai cu fizica sfântă să dialogăm!
de copil, am văzut că în natură,
transformarea ultimă tinde să estompeze
toate celelalte transformări de până la ea.

fetiță concretă, cu aspirații concrete,
taina cunoaşterii lucrului dintâi este să descifrăm

modalitatea acestei uzurpări de identitate.
şi doar aşa se poate cunoaşte exact
structura inițială.
dar Orizontul când s-o fi îndepărtat,
să fi coincis cu începutul rotației,
există un traseu ce trebuie părăsit?
vino în brațe şi, dansând,
să înțelegem mişcarea din cosmos,
algoritmul dintre stereotipa atracție
şi previzibila respingere!

cu foamea de lumină a întunericului care se tot plimbă
odată cu galaxiile reci,
aş vrea să te îmbrățişez pe dinăuntru ca pe un lucru etern,
să simt cu marginea inimii mele pulsația inimii tale.

tu, cu rațiunea ta, parcă ai fi luna care se ascunde
după un ochi închis.

Speranța

Ea așteaptă mereu continuul călător la gară,
dar îndelungatele mele absențe au totuși un avantaj:
de fiecare dată o găsesc mai tandră și mai matură.

așteaptă un înțeles la peron,
fără să știe că România, cu totul,
a devenit o gară radicală
în care cu toții ne ducem
spre uri și spre iubiri absolute.

frumusețea și, totodată, eternitatea ei
au chemat un fluture care se rotea de curând
împrejurul unei noi fragilități.
el duce pe aripi ideea despre frumusețea femeii.
însă eu nu sunt decât maimuța
care crede-n Dumnezeu,
mă domină viața, nu înțelesul ei.

pricepându-mi neutralitatea, vocația pentru echilibru,
deja pregătită de-o conversație fără obligație,
a mers să-i dau un sens în numele iubirii
apoi, ca să alung monotonia, am iubit-o până când
între mine şi ea
numai eu eram.

oameni, ceea ce credeți că e important pentru voi
este de fapt important pentru alții.

mă apropii uneori de ea cu emoția cu care Galilei
se apropia de astrele ascunse, de adevăr şi de viață.
răsare mai mereu cu multe lucruri din cearceafuri
şi, de când o cunosc, singurătatea şi-a schimbat paradigma,
iar sânii mari mi se par
o micime morală.

Acceptabila imperfecțiune

Erai frumoasă ca o lumânare
în întunecata minte-a mea
şi te priveam fără de supărare
deşi ştiam că nu vei fi a mea.

nu trebuie nici să mi te-arăți şi nici să te ascunzi de mine.
te cunosc şi îți voi spune de ce:
gândurile tale aleargă cu disperare în inima mea,
să fie salvate de tot ce există-n-mprejur.
şi ochii, şi setea din spatele lor aşteaptă să vin
şi s-aduc înțelesuri din lumea aceasta, indiferent dacă tu vei fugi
cu viteza acestei alergări, de fapt, tot o alergare către un sine al tău.
eu sunt precum o licoare menită s-aline o sete finală din om.
contemporano, tu, ai devenit eu însumi mai demult
şi n-ai avut curaj să ştii.
cunosc fisura de panică din inima ta,
pe care vrei întruna s-o maschezi cu întâmplări banale, dar în seara aceea,
când ai vrut să vezi dacă există scara care să te-nalțe înspre lumea noastră,
un colț al lunii îți răsfira părul,
iar un altul îmi dădea încredere.

dacă, după ce vei opta comun pentru o lume comună,
va mai fi o rămăşiță din tine,
caută-mă ca să rămână etern înțelesul ce trebuia să fie etern.

cât de frumoasă şi imprevizibilă este literatura:
o carte de poezie poate începe de la o femeie
şi se poate încheia cu o alta!

nu doar cerul pare să rămână aşa cum a fost
şi nici acest lucru nu eate real.
se frâng încet toate, intrând în carnea noastră de lut,
amintind întruna că omul rămas fără dialog cu sursa
este pocalul din care
îşi bea nemurirea otrava.

lanțurile nu pot să lege oameni, ci numai lucrurile pe care stau ei.

Poemul oglindă

Ce-ai fi putut să faci într-un concediu previzibil şi
canicular, decât să iubeşti?
chiar dacă nu religios, se insistă formal
ca lumea să evolueze între practic şi moral...
poate şi din acest motiv, pe plaja din Agigea,
babele nu se mai interesează, ca altădată,
de pensiile moşnegilor veniți la sanatoriu.
acum, dimineața, cu picioarele-n valuri, citesc acatiste,
cu fundul gol pe jumătate, îndreptat spre răsărit,
pentru vindecări şi minuni în zona lombară.
inclusiv aici, pe plaja mea de veacuri,
trebuie să văd că femeile dăruiesc sentimente,
iar bărbații vitamine pentru viața socială de după.

te-ai îndepărtat pentru a te putea mai apoi să te apropii de ce a mai rămas din tine.
în locul tău, altor femei le-arăt luminile pe mare
şi-n alte afecte mâinile-mi cobor pentru sculpturi înalte,
prizonier al întâmplărilor mărunte, până la executarea cinicei sentințe.
singura libertate care există pentru om e libertatea iubirii.
alte suflete ating şi alte cuvinte va trebui să rostesc,
cele pentru tine vor rămâne definitiv închise,

vor muri probabil, undeva, pe drumul meu de întoarcere.
domnişoară, în lumea virtuală eu am rămas atât de real.
în plus, se pare că nemuritor –
an de an constat la aceste stânci aduse şi făcute dig de port maritim,
unde te-am adus în minte pentru contemplare, o perimare simplă.
timpul, care s-a înalțat din ele, peste mine coboară acum.
şi, uite aşa, femeile ajung eventual să se întindă,
ori pur şi simplu calcă pe el, ezitând,
întocmai cum procedează şi cu unele dintre amintiri.
ştii, aceste stânci de la Agigea, aduse pentru dig de la Canal,
pe care în toate vacanțele m-am întins la soare,
au fost smulse din pământ
cu palmele celor care s-au îngropat în locul lor,
mărturisind idei şi pe Dumnezeu.
uneori, m-am gândit la condamnările lor luminoase
şi apoi mă aruncam în mare, cu toată turma mea de irosiri.
ca un final rotund de poem îți vor fi fost vreodată ochii, gura,
mângâierea şi tot ce n-ai putut uita, nimănui folositor acum.
fără tine lumea este un cerc vicios –
mă-nvârt mereu în mijlocul altor femei.
ele nici măcar nu sunt prea diferite de tine, nici în aspirații şi nici în metodă.

Imposibila deschidere de şah

Pentru mine, pătimaşul aspru şi nemuritorul,
crezi că interdicția va fi mai aprigă ca dorul?
tot ce nu mai vrei ori nu mai poți să-mi spui
aduce-o beznă mare când pleci şi când apui.

pământul banal, orizontul singur, blestemat,
înfricoşate-mi caută pe trup şi pe palme stigmat,
ca să înlocuiască lumina şi ele să poată să fie
şi mai departe pustiitului om aspirație, trufie...

dar toate iubirile noastre să aibă vreun rost?
dacă da, şi toate cuvintele ar fi un adăpost.
în cazul tău nu e nevoie de sentimente letale
pentru ca eu să pot gândi cu gândurile tale.

şi de ce să mai deschid fereastra dacă,
în loc de cer şi de păsări,
de fiecare dată vii tot tu şi îmi zâmbeşti?

vei sta departe de dobândirile de azi ale lumii,
chiar dacă nu-ți voi spune eu...
dar nu poți să vrei să te ridici să mergi
şi în acelaşi timp să dispreţuieşti şi drumul,
şi călătorii care sunt pe el înaintea ta.

la fel e cu iubirea...

ştiu milenara interdicție,
să nu te pot îmbrățişa pe dinăuntru niciodată,
dar lasă-mă s-o fac numai cu ochii
şi-n ochii noştri să existe fantasma unei lumi
ce-ar fi putut să fie, şi real, a noastră.

am vrut să trăiesc adânc până la adânci bătrâneți
şi am omis că, la un moment dat, voi vedea că lumina e sus
şi bătrânețea a îndepărtat prea mult de la mine
marginea de cer sau de pământ,
spre care-aş fi putut să urc doar singur.

Lumină de vară

Întors în golful meu de la Agigea,
am găsit o domnişoară
de-o frumusețe minerală amplă,
era întinsă la țărm lângă piatra pe care,
an de an, o văzusem cum îmbătrâneşte.
acum, sunt două universuri vecine,
doar unul posibil pentru contemplare.

sunt sigur că vi-o puteți imagina pe fata aceea
cum domina frustrant, din locul meu de plajă,
prin forțele proprii şi marea, şi țărmul,
până atunci foarte previzibile şi favorabile mie.

spațiul de expunere al acestui tablou era tot al meu,
la fel şi rama sa, devreme ce eu însumi hotărâsem
că este un tablou...
o vedeam cum citea în singurătate şi nimeni acolo
nu ştia secretul că faptul cultural
are ca sens comuniunea, armonia...

şi stând aşa, cu un prosop pe umăr,
privindu-i meşteşugul din volume şi contururi precise,
nu ştiam cum s-o fac să priceapă
că dacă noi, oamenii, iubim,
puţine lucruri ne mai rămân apoi de înţeles.

şi-a trebuit să îmi arunc încă o dată lanţul
cu care m-am legat de libertate,
pentru ca ea, odată ajunsă la mine,
să nu-şi mai afle hotarul,
simbol excepţional de aspiraţii comune.

unde se termină timpul, acolo începe iubirea.
cândva, aceasta i-a fost sursă.
astăzi, creează efecte concentrice,
iar ieşirea din cerc face apel
la evadarea din plan.
aceste poeme sunt oglinda cea veche,
în care doar femeile ştiu ce ar putea să vadă
atunci când se privesc.

Dacă tot sunt trist, ar fi lipsit de sens să mai şi par aşa

Plăcerile care vin din marginile noastre
sunt cele mai puternice.
depăşirea lor înseamnă înfrângerea limitei,
înălțare din biologia lichidă.
fetiță, înțelegi ceva din toate acestea?
se grăbeşte toamna să-ți semene în ochi
impresii despre timp.
țara noastră de tină a devenit de aur.
aş vrea ca peisajele ei
să-ți rânduiască în suflet gândurile mele.

te privesc şi-n ochi îmi e atât de cald,
încât viscolele care vor mai fi,
ca întâmplări ale plimbării prin spațiu,
vor fi numai închipuire de astăzi încolo.

să vină iarna! eu am în mine focul...

de m-ai iubi cu adevărat, mi-ai reda libertatea.
a iubi nu e de ajuns.
fiecare fată frumoasă care trece pe stradă
e uneori un pumnal înfipt în inima mea.
le privesc şi parcă toate ar avea nevoie de mine
pentru nişte adevăruri mărunte.

acum, pentru mine moartea e ca şi o mutare.
sunt un vultur prins pe Arcul de triumf,
şi dus într-o locuinţă din zonă,
pe-al cărei tavan sunt pictaţi nişte munţi şi un cer.
de acum încolo, aici va trebui să îmi explic
întreg misterul feminin.

Romantism târziu

Dacă poşta romantic-ar mai fi,
ți-aş trimite subliminale şi îmbrățişate rime
în seara de Ajun, când, fără tine,
cu siguranță am să fiu mai bun.

iubirea mea definitivă
nemulțumiri resimte,
pentru că toate cele dinaninte
au fost frumoase fără perspectivă.

bărbatului de veci din mine îi place să-l aştepți.
nu vine din războaie, de pe mări, armată sau călătorii,
ci zilnic vine din real carnal, iar pentru vina de-a trăi
va trebui să-l execuți mereu sentimental.

mă gândesc că ar fi bine să-nvățăm limbajul dragostei de tine,
să începem de la chemările mâinii, să trecem apoi la sunet şi cuvânt,
la cântec şi poezie.

în ceea ce te priveşte, aş vrea să refac evoluția în care,
reconfortant, să mă gândesc la Dumnezeu în contradicții medievale.
limbajul se poate dezvolta şi ca fenomen estetic mai târziu.

de curând trăiesc o dramă: îmi plac clădirile mai mult decât oamenii.
de parcă, toată viața de acum încolo, mă vor aştepta numai clădiri pline cu oameni.

eu am deslocuit lumea, tu ştii ce va mai urma în mulțimea aceasta?
dacă nu ne-am plictisi atât de uşor, nici dragostea n-ar pândi pe la toate colțurile.
mi-aş fi dorit să fiu martor sufletului tău,
atunci când el va exploda spre veşnicie.

e iarăşi Crăciunul, ca să pot să fac un moment de magie
mai am nevoie de o asistentă.
omul este totdeauna mai important decât legile care-l personalizează,
iar libertatea mea e mai întinsă
decât îmi este viața.

Realizare de august

Cât am fost tânăr, anunțuri de spectacol am tot ascultat
şi m-au chemat la circul lor lumesc,
spunându-mi c-o să aflu
salturi mortale-n țeapă,
dresură de caraşi, înghițitoare de săbii.

din păgânismul meu erotic, levantin,
am dat peste-o icoană,
dar nu vreau să mă închin.
face minuni când râde şi mari minuni
când plânge.
cutia milei n-are,
ea vrea doar timp, cuvinte
şi culoare.
şi vrea s-o fac mai mare,
pe doi pereți s-o-ntind, de s-o putea...
să fie mică iar,
s-o pun în buletin
şi-apoi în buzunar
ca pe-o icoan-a mea.

Cosmică şi nu prea...

Din universul cărnii, definitiv închis telescoapelor reci,
mă prăbuşesc în flăcări peste culturile şi oraşele ei,
peste mii de guri şi mii de spice în rod.
din universul cărnii cel lipit de mine şi infinit de înalt,
imun interpretărilor livreşti, eu vin spre ea, previzibil,
pe traiectoria gregară a unei singure idei, care va trebui să înfrunte istorice tabuuri.
şi las în urmă goluri, groază, tradiţii populare.
în tot ce mai rămâne nu mai e suferinţă,
a luat cu ea chiar şi iubirea…
ce mai e de făcut mereu înainte de moarte cu aparenta libertate parţială?!
în urma trecerii mele prin inima ei,
nici timpul nu mai trece.
amintirea lui se adânceşte ascuns
ca nişte albii seci, ducând din cer, prin ochi,
lumina şi sarea distanţelor înfrânte.
ştiu de când eram şcolar că Bădia Mihai propunea muzei poziţii imposibile.
eu, prin diferenţă, în iarna asta din mine am numai certitudini:
nasul roşu-n părul moale
pe-al meu ochi încet să-l culci,
să laşi pradă minţii mele
ale tale gânduri dulci...

Marină socială

Atâta lume bună am învățat să înoate, încât drumurile şi uscaturile toate
priveau spectacolul mirate, clipind întruna timpul rezemat în coate.

atâta lume bună am învățat să se întindă pe apă,
încât multe dintre aceste versuri ar putea să fie chiar stiluri de înot.
chiar şi marea m-a lăsat să îi închid câteodată ochii
şi i-am reconfigurat obrazul cu nişte mângâieri complete,
care mă păstrau în viață în valuri precise şi mereu diferite-ntre ele.
până pe la 30 de ani, nu era furtună în care să nu mă arunc,
spre disperarea celor cu care îmi făceam concediul în timpul social,
despre care mai toți oamenii cred că ar fi un timp comun.
abia după asta l-am coborît pe soare
să ia puțină vreme şi lumină din sufletele oamenilor.
mulți dintre cei autosituați în interiorul vremii
se apleacă atent, ca nu cumva să îşi lovească frunțile de lume.
iar eu, ce să mai pot face? –
îmi întorc ceasul din carne, aflând cât de precisă-i viața
şi cât de întinsă îi este aspirația imanent textilă.
când ies pe străzi cu iubirile mele, parcă aş fi un bătrân,
plimbând cu un lanț un câine bătrân.

Adevărul, pe înțelesul femeilor

Momentul de revoltă al copilului care trebuie să plece pe-un drum
îl vei uita probabil peste timp. eu îl voi ține minte ca pe-o moarte
care s-a năpustit în mine.
înaintea ta nu-mi rămânea atunci decât să închid ochii –
un univers se întindea în fața altui univers,
de imediată iubire, mai ales.
aşa cum ora îşi îmbrățişează în sine atât secundele, cât şi părerea noastră despre ea,
tot aşa priveai tu lumina şi mirarea mea.

ştiu că n-ai mai plâns demult, semn că-n ultima vreme te-ai cam neglijat...
sensibilitățile tale mi-au desăvârşit, pentru moment, aspirația şi, totodată, lumea.
a fost de-ajuns să te ating o dată şi memoria tactilă mi-a rămas supusă.
apoi, aparent precisă în ceea ce faci,
ai început să suferi o oră, două, din plictis,
pretextându-ți că ai fi împlinită atât timp cât eu păstrez mereu un refugiu.
să nu ne întâlnim ne doream cu toții.
dar să nu crezi că e de ajuns să nu fii în preajmă
pentru ca eu să nu am aspirație, amintire, vis.
cea mai puternică dovadă a dragostei mele
ar fi să înşel, gândindu-mă în acele momente la tine.

ultimele două versuri îți pot părea mult prea simple
şi destul de murdare pentru tradiția din care-ai urmat.
să crezi,
femeile vor fericire şi timp, să le irosească în banalitatea confortului lor egoist.
tu ai vrut doar să fugi de lumea care este lângă lumea ta.
printr-o evadare din înțelesul nostru ai exersat eronat libertatea.
pentru că nu eşti o femeie uşoară, nu mă provoci deloc subliminal,
însăşi liniştea pe care mi-o propui în priviri îmi este străină.
constat mereu ceea ce ştiam amândoi şi rutina aceasta urâtă
a devenit un confort. i-aş întreba de tine pe cei ce te cunosc, ar fi cu totul mirați –
s-ar gândi că eşti atât de importantă pentru mine şi ei n-au bănuit niciodată nimic.
aş ajunge să te caut atât de departe, printre ei, întâmplătorii mei contemporani...
într-un fel, aspirația ta pentru comun ar fi împărtăşită.
deşi suntem din piatră amândoi,
tăcerile dintre noi sunt atât de grele încât ne-ar putea sfărâma.
norii înalți vor veni atunci peste tine şi, dintr-un singur regret, vei fi transparentă.
chiar dacă tu eşti genul de femeie care mai întâi trebuie respectată,
iar mai apoi complex atinsă la temperament,
eu fiind genul invers, întâi ating, apoi respect, totuşi te întreb:
maimuțică sexoasă, crezi tu că eşti numai o consecință arbitrară a dilatării cosmosului?
dacă nu e astfel şi aparții de fapt luminii,
ar fi de aiurea ca eu să fiu în drumul tău doar un obiect ce va produce umbră.

şi aceste rânduri tot umbră să fie?

vei supravieţui felului tău de a fi?
purtăm o vreme efectul şi reprezentarea timpului.
în sensul acesta, memoria noastră nu mai e decât un dar
ce nu-i nimănui de folos.
mistic al trupului, îmi doresc totuşi să fiu cerului fidel.
acolo unde se termină timpul începe iubirea şi, cândva, aceasta i-a fost sursă.
astăzi, timpul creează efecte concentrice,
iar ieşirea din cerc face apel la depăşirea condiţiei, evadarea din plan.

ne va mânca până la urmă timpul,
deşi nu suntem numai un condiment sufletesc în carne poetică.
nu te sfii de colivia asta, ea poate fi frumoasă dacă frumoşi vom fi şi noi…

dar acel copac, sub care omenirea şi-a făcut restaurant şi unde tu
ai vrut să mă cunoşti printr-o revoltă,
ar fi mai bine pentru el să moară de trăznet la o furtună banală,
decât să mai trăiască în inima mea.

Poemul cu starea de joi

Aventurier nemuritor, m-am întors însingurat acasă,
ca dintr-o preistorie. şi doar atât mai doresc:
să nu te mai privesc un timp, pentru că fără tine, nici măcar ca iluzie,
nu ştiu cum voi mai produce armonie pentru cele pe care ți le-am spus.
şi sunteți cu toții în intimul haos, ce creşte întruna din voi.

căutarea aceea nu m-a obosit,
am fost mereu fermoar rebel la buzunarul lumii,
dar astă seară vin definitiv fără vânat,
pentru că vânătoarea fu una diferită.

în seara asta, ai fost, printr-o devenire impusă, preponderent rațională,
ceea ce pentru o femeie nu este potrivit
şi nici nu se cade.
şi totuşi, pe o pernă folosită, telefonul meu aşteaptă
telefonul tău să sune. fireşte, nu se va-ntâmpla, a fost numai mesajul
cu cele două confirmări, dar nu mi-a fost de ajuns să-ți recunoşti, din cinism, egoismul.
întors din dorință, stau şi mă gândesc cum am considerat, concesiv,
că de la tine încolo va începe de acum înainte universul meu de comunicare –
un univers pentru moment, temporar până şi ca înțeles.

aş fi vrut ca noaptea asta, după întâlnirea cu tine, să fi fost la mare
şi, înaintea imensităţii împietrite a ei,
să aflu doar câte un zbor cum tulbură acea tăcere
de absurd metal topit.
dacă nici la tine nu m-am putut opri,
stau şi mă gândesc, aşa cum sunt acum, marin şi înserat:
în această lume lichidă şi orizontală, străbătută sacadat de zboruri,
pasărea se va putea vreodată termina?

lumea e deschisă pentru că împrejurul nostru
se întâmplă atât lucruri pe care nu le-am ştiut,
cât şi lucruri pe care nu le avem în vedere.

posibilitatea de a afla un obiect să fi creat ea însăşi cunoaşterea ta?
şi dacă da, este la fel şi cu femeia,
e menită a fi stea atunci când cineva îi construieşte cerul?
m-am întrebat uneori dacă în ceea ce fac
mai caut omul sau doar o adresă.
acum, te voi lăsa să-mbătrâneşti fără să-nţelegi vreodată timpul.

Idei, schițe, fragmente

Nu cred să se fi născut femeia care să mă scoată
din singurătatea ce-o am.
a fost poezia unei după-amieze de viață, în care tu ai avut o curiozitate brutală.
cum şi de ce, vom şti numai noi.

dragostea nu trebuie să fie o libertate tristă,
care să omoare orice altă alegere.
din acest motiv eu pot azi să îți scriu...
în lucrurile pe care ți le mai doreşti acum,
mai păstrezi rămăşițe din tine?
dragostea nu e obligația de a renunța la tot ce e cu adevărat important,
ci împlinire subiectivă în obiectul acelei afective proiecții.
tu trebuie să fii frumoasă în inima mea,
mai mult decât vei fi în ochii mei sau ai altor câțiva.
m-ai înțeles definitiv când m-ai privit,
dar nu e înțeles mai mare ca înțelesul sângelui când cade pe pământ.
iubirea şi moartea sunt la fel de fireşti ca lumina
şi tot în lumină ele se-ntâlnesc, acolo voiam să te chem.
ai curaj! credința este palma lui Dumnezeu, care te plimbă pe deasupra lucrurilor.

Florile nopții

Luna are un cuțit,
oglindit numai în rouă,
de lumină ascuțit
şi de beznă iar tocit.

frânge gâturi de fecioare,
lucruri cunoscute nouă
în nopți fără felinare –
pământeană adaptare.

altădată, când mai sînt,
împarte oameni în două –
jumătate sînt cuvânt,
jumătate, de pământ.

cu mii de rădăcini răsar în noaptea asta,
menit îmbrățişărilor astrale,
şi vreau să trec de ele spre lumină
să port apoi în frunze lumini arhetipale.

Biografică

O femeie frumoasă, îmbrăcată strâns şi duşmănos,
ca într-o ultimă armură care dă impresia că o fereşte de moarte,
cu instincte sociale prejudiciate de conturul precis,
mergea încordată, atât de încordată,
încât, dacă i-aş fi atins cu buricul degetului tivul,
ar fi zbârnăit uşor, ca un bondar nocturn
scuipat uşor de lună cu stropul de rouă.
ea avea capul puțin lăsat pe spate,
într-o arcuire de studiat la Academia de Arte.
parcă s-ar fi pregătit să se atingă pe gât pentru prima dată cu lumina,
parcă ar fi aşteptat să cadă în confortul cald al sinelui ei.
cu o zi înainte avusesem o discuție din care îi mai rămânea acum doar o nelămurire
şi venea spre mine cu DEX-ul în brațe...
dacă ați şti cu câtă grijă şi tandrețe îşi ținea dicționarul la sân,
cu toate cuvintele din el îmbrâncindu-i proiectul, tactica,
sincronizarea cu mine. şi atunci i l-am luat,
eliberându-i curajul de a-mi supune ochii şi mâna ezitantă.
un singur drum mai era de făcut şi încă de mic mi-am însuşit proverbele noastre,
de asta nici acum eu nu umblu cu toate ouăle în acelaşi coş.

2002, o colaborare la Tribuna Învățământului

Marius Augustus Imperator Rex Agigeenssis

La Marea Neagră,
de mult timp foarte previzibilă în ceea ce mă priveşte,
între mine şi ele fu de multe ori doar un cearşaf şi o zi,
iar înaintea mea doar marea, ca o infinitate de posibilități.
lângă un dig frânt de ritmicitatea ei vocațională,
tu înotai la stânga şi la dreapta mea
ca un dar al lui Dumnezeu,
pe care trebuie numai să îl ceri pentru a-l avea.
păsări de apă sărată planau revoltate împrejurul tău
şi nu aşteptai decât să ți se facă răcoare pentru a veni
lângă mine,
distribuitorul eternelor iubiri.

cu soarele în față apoi,
doi tineri se întorceau înserați dinspre mare.
înaintea lor, se rostogolea la deal o etichetă de hârtie.

cele mai frumoase iubiri sunt tot iubirile banale.

început de iunie, dintr-un oarecare prezent

oaspete în țara mea

Mărturisiri ca şi cum ar trebui să cobor

Visez o Românie acoperită, cu totul, de zăpadă –
cât alb, atâta pace...

nu ştiu cui să mă supun mai întâi,
Dumnezeu vrea milă, românii vor jertfă.
acest popor îşi foloseşte chiar şi eroii pentru a-şi justifica
laşităţile proprii.
sfânt poporul meu e dus în soarta mă-sii!

nu doresc să îi las nici măcar un mormânt,
dar continuu am scris viermilor flămânzi,
luptători orizontali pentru folosirea cu regularitate
a closetelor
primite moştenire.

printr-o neputinţă vă scuzaţi mereu o altă neputinţă...
văd pete de sânge la apus cum acoperă alt sânge
peste care lumina a răsărit demult.

nu mai am nici suflet,
un gol răsunător s-a ataşat acum de unii oameni,
dar inima de azi încă mai muşcă de umeri iubirile trecute.
abia am timp pentru voi, supravieţuitori nefaşti ai unei morţi generale.
în atâta plictis şi gesturi fără sens,
încă vă mai pot vedea reali şi nici nu ştiţi cât de multă putere îmi trebuie
pentru un fapt atât de mărunt.

pe la 20 de ani,
când am şi constatat că sunt maimuţa
care studia Teologia,
am acceptat cu greu
că-n viaţă sunt lucruri mai importante decât a grohăi
deasupra unei femei frumoase,
încercând să-i scormoneşti în suflet...
pentru mine, dovezile certe ale evoluţiei
erau doar picioarele atât de lungi, care măsurau Copoul.
într-un an şi jumătate, cât e de ajuns pentru a uita un om,

eu Îl uitasem pe Însuşi Hristos, găsit nu cu mult înainte
în nişte tranşee şi în nişte ochi
care se pierdeau încet, privindu-mă
din ce în ce mai departe...
am învățat atunci să trăiesc nefericirile altora
şi acum nu mai sunt nevoit
să aflu nenorocirile mele reale.

mulțimi de sclavi moderni aleargă
să-şi înnoiască permisul
de liberă trecere între stăpâni.
unii altora îşi mărturisesc visele despre fericire
şi sunt încurajați să vorbească pentru ca tăcerea
să nu acumuleze demnitate.
m-ar obosi modestia prin efectele ei imprevizibile,
perverse.
atât de frig e aici,
unde mă rotesc deasupra istoriilor voastre!
în loc de aripi, privirile pe care mi le dăruiți
îmi susțin înălțimea.

nu mai sunt demult măgulit,
am început să obosesc de oboseala voastră.
aş vrea să cobor, să cad către voi
şi nu văd în această mulțime izbită de ziduri,
precum o otravă transportată febril în blestemate pocale,
nici măcar o pereche de umeri care să stea drept,
ştiu însă că există, ascunşi în ei înşişi,
ascunşi în aceeaşi mulțime, de însăşi mulțime ascunşi.

trebuie să mai caut...
obosit, mereu mai obosit,
întruna tot caut un umăr pe care să mor.

nu e tristețe mai mare decât aceea să zbori peste tot,
ştiind de timpuriu că eşti parte infimă
din populația de păsări
care se îngroapă continuu pe sine.

Scrisoare pentru aromâni

Minunea prin care hora voastră
s-a-nlănțuit cu timpul până astăzi
nu trebuie nici să fie şi nici să rămână un lucru în sine,
ea trebuie să fie un sens şi o urmare
dacă a parcurs până la noi acest cântec al lumii.

cu sângele vostru ați desenat în Balcania
doar hărțile altora,
hărți străine care puteau să fie
mantiile voastre de vreme urâtă.
deşi ați pribegit continuu,
de voi înşivă nu v-ați pierdut niciodată.
cândva, nu vă iubeați pe sine,
alergarea în jertfă era o respirare.
genetic, sacrificiul abia aştepta
să vină momentul prielnic.
în sângele vostru s-au instituit simbolurile rănii,
când sângele cade susținut de lumină.
şi astfel încheagă în el mai departe
înțelesuri, inimi, conjuncturi.

sunteți atât de vechi,
încât munții care v-au purtat odată în brațe
au crescut între timp către cer,
abia făcându-şi loc pe lângă piepturile voastre.
chiar şi-n Olimp ați locuit împreună cu nişte zei străini,
le-ați supraviețuit şi lor.
de peste tot a trebuit să plecați,
pentru că toți urau vechimea voastră
şi dreptul întâiului venit.

cu oase ați albit întunecatele poteci ale Balcaniei.
România,
contradictorie vatră de-nțelesuri a lui Dumnezeu,
v-a lăsat uitați de vreo două-trei ori...
popor pierdut în dreapta unui fluviu nefast aşezat,
popor ratat definitiv în stânga.
să nu mai plângeți, decât de bucurie,
lacrimile voastre nu au pământ pe care să mai cadă!
şi nici să nu muriți în acest secol al morții programate,
să nu muriți nici sufocați de vise şi nici ucişi de realitate!

prieteni nu veți avea nicicând,
acum chiar şi duşmanii v-au lăsat în pace,
preferă să vă cumpere identitatea de azi,
adică ce n-au putut prin crimă să facă să dispară.

abia acum va fi rezistența cea grea,
când nu mai aveți de luptat decât cu voi înşivă,
sugrumați de convenții şi reguli străine.
pinii de pe Golna or mai putea să îmblânzească astăzi
orizontul de stâncă?
armâne atent şi liber, orator în agora naturii,
inima ta nu e numai bătaie, e alergare din moarte.
aici, vulturii Pindului, dacă mai există,
nu trebuie să tot zboare în sferele mâhnirii,
ci să se ridice deasupra României,
întinşi pe lumină,
aşa cum pe lumină, altădată, sângele cădea.

Carti trâ armânj

Thama pritŭ cari corlu a vostru
s-ligă cu chirolu pânâ adzâ
nu lipseashti s-hibâ sh-nitsi s-armânâ unu lucru ti elŭ ishish,
ea lipseashti s-aibâ unâ noimâ shi unâ hâiri
dicara thama traversă pânâ la noi aestu cântic a lumiljei.

cu sândzâli a vostru zugrăpsitŭ tu Balcanŭ
mashi hărtsâli a alântorŭ,
hărtsâ xeani tsi putea s-hibâ
tâmbărili a voastri ti chiro aspartŭ.
tsi cara daima pi căljuri
di voi ishish nu vâ chirut canâ oarâ.
ninti nu vâ vreats voi,
alâgarea câtâ curbani eara unŭ adiljeaticŭ.
genetic, curbanea mizi ashteaptâ s-yinâ oara.
tu sândzâli a vostru s-ancârfusirâ simbolurili a aranâljei,
cândŭ sândzâli cadi andrupâtŭ di lunjnâ.
shi ashi ancljeagâ tu elŭ, ma largŭ,
noimi, ininj, conjuncturi.

hits ahât veclj
câ muntsâlji tsi vâ purtarâ nbratsâ
criscurâ di atumtsea pân di tserŭ,
mizi sh-featsirâ cali pi ninga chepturili a voastri.
dip sh-tu Eleambo bânatŭ cu niscântsâ dhionj xenji
sh-armasitŭ pisti locŭ dupâ elj.
di pisti tut lipsea s-fudzits
câ tse tuts nu u vrea vicljmea a voastrâ
shi atsea că earats endophi (băştinaş).

cu oasili a voastri alghitŭ scutidoasili căljuri ditŭ Balcanŭ.
România,
ciudioasâ vatră di noimi alŭ Dumnidză,
v-alâsă agârshits di vârâ doauâ-trei ori…
popul chirutŭ nandreapta di unu fluminŭ curdisitŭ fârâ tihi,
populŭ ratatŭ ti daima na stânga.
s-plândzets di aoa sh-nclo mashi di harauă,
lacărnjli a vostri nu mata au locŭ pi cari s-cadâ!
s-nu mata murits tu aestâ etâ a moartiljei programatâ,
s-nu murits smurticats di yisi shi nitsi vâtâmats di realitati!

sots nu va s-avets canâoarâ,
tora shi ehtsârlji vâ alâsarâ arâhati,
ma multu vor s-vâ acumpârâ identitatea di adzâ,
atsea tsi pritŭ vâtâmari nu puturâ s-u adarâ afan.

mizi tora rezistentsa va s-hibâ ma greauă,
cândŭ prindi s-vâ alumtats mashi cu voi ishish,
sgrumats di conventsii shi nomuri xeani.
chinilji di pi Golna va s-ma poatâ s-imireadzâ
orizontul di cheatră?
armâne, lefter sh-tsi badz oarâ, orator tu ayora ali fisi,
inima a ta nu easti mashi bâteari, easti alâgari pritŭ moarti.
aoa, ornili ditŭ Pindŭ, maca nica bâneadzâ,
nu lipseashti s-azboairâ mashi tu sferili a nvirinariljei,
ama prindi si si-analtsă pisupra a Româniljei,
teshi pi lunjnâ,
ashi cum pi lunjnâ, altâoarâ, sândzâli câdea.

transpunere/traducere de Alexandru Gica şi Mirela Sima

Tragicii comici, mergătorii pe sârmă

Tragicii comici, mergătorii pe sârmă,
printre spectacole, rămaşi ai nimănui,
ar vrea să moară şi n-au unde
ar vrea să spună şi n-au cui.

deținuți în spectacol şi-n larmă...
iadul din suflet – lacăt de vecie,
în nici o noapte nu poate s-adoarmă.
din libertate v-ați făcut comedie.

tragicii comici, mergătorii pe sârmă,
nu vor putea muri acolo, sus,
corabia de sub ei nu are cârmă,
chiar în pământ e soarele apus.

nu mai aştept lumină şi nici eliberare,
ai mei sunt paznici de infern.
pe veci sunt prins în resemnare,
blestem conjunctural, destin etern.

domn rătăcit şi fără oşti,
viteaz de prisos, imediat detestabil,
ales prizonier între proşti,
în dinamicul lagăr de rău confortabil.

Armâne, fără tine viu, crucea îți va fi străină

Armâne, gione, ce te-ai gândit că îți va fi pe cruce scris?
istoria sau ratarea ei? bucuria de-a trăi sau drama reală?
uitarea de sine, sfărâmarea firii tale înalte, inconştiența de-acum?
te mulțumeşti să scrie pe ea că ai trăit milenii
şi ai murit chiar azi, când lumea ta e pe final?
sau crezi că e de-ajuns că ai supraviețuit chiar vieții
din cântecele tale? nu, gione, moartea e moarte când vine din tine.
nu confunda rămăşița respirației tale cu viața armânească!
şi, mai cu seamă, cine crezi că îți va scrie astăzi crucea?
grecii, care te-au făcut să-ți vezi sângele din piept,
căzând pe pietrele lor sterpe,
ca ultim argument că tu eşti grecul mort şi vechi de care au nevoie
pentru ca ei să stea în satul tău?
cât să le mai ții în inima ta blestemul şi ura?
şi de când accepți tu ca minciuna din istoria lor să înceapă cu tine?
ai uitat că ochii tăi au văzut cea din urmă lumină
lucind pe cuțitul antartului grec,
năvălind în haită din crânguri şi din episcopii?
e de-ajuns numai atât, să-ți spună că eşti grec viteaz,
pentru ca tu să plângi în limba lor?
cine, more, îți va scrie crucea? românii,
care te-au chemat special ca să te uite,

pierzându-te mereu înăuntrul lor infestat de turbare?
albanezii turciți, care cred că sunt mari,
când se urcă pe mormintele strămoşilor tăi?
sârbii, bulgarii, cine, more, îți va scrie pe cruce?
ori Macedonia ce te va uita din ce în ce mai mult,
crezând că-n lipsa ta va putea să fie doar o istorie slavă?
conducătorii tăi, împărțiți în cete duşmane şi care, fără tine,
nu mai sunt nimic?
ce pot ei să îți spună, ce lumini au prins în priviri şi în palme,
pentru a te privi în ochi şi a te ține de umeri? câte stele au aprins,
ca să te scoată din bezna cea rece?
gione, nu muri, chiar dacă azi ți se va face crucea!
pentru că n-are cine, more, să-ți scrie pe ea „Armânlu nu cheari!"

Armâne, fârâ tini yiu, crutsea va tsâ hibâ xeanâ

Armâne, gione, tsi ti-ai minduitâ că va tsâ ânyrâpsească pi crutsi?
istoria i chirerea a ljei? haraua ti bânari i drama dealihea?
agârsharea-ts, zdruminarea a hiintsâljei a tali analti, niduchearea di sini?
agiundzi că ânyrâpseashti pi ea că bânashi eti arada
sh-murishi dip azâ, anda bitisita tsâ easti aproapea?
i minduieshtsâ că easti duri că bânashi ma multu sh-di bana
dit cântisli a tali? nu, bre gione, moartea-i moarti mash cându yini dit tini.
nu adară unâ armâsâtura a adyaticlui a tău cu bana armânească!
sh-ma multu, cari minduieshtsâ că va tsâ ânyrâpsească azâ pi crutsi?
gretslji, tsi ti adusirâ ta s-tsâ vedz sândzâli-ts dit cheptu,
câdzândalui pi chetsarli a lor stearpi,
cândâsearea dit soni că tini hii greclu mortu sh-vechilju di cari au ananghi
ta s-poatâ s-curdisească tu horli a tali?
tu inimâ cât chiro va li portsâ blâstemlu sh-inatea?
sh-di cându aprochi tini ca psemata dit istoria a lor s-ahurhească cu tini?
agârshishi că ochilji a tăi vidzurâ atsea dit soni lunjnâ
ânyilicindalui pi câtsutlu a antartlui grec,
tsi s-hiumâsea tâbâbii dit curii sh-dit episcopii?
agiundzi mash ahât, s-tsâ dzâcâ că eshtsâ livendu grec,
ta s-acats s-plândzâ pi limba a lor?
cari, more, va tsâ ânyrâpsească pi crutsea-ts? românjlj,
tsi tsâ grirâ, casten, ta s-ti agârshească,

iu ti chirushi totna nuntrul a lor acâtsat di turbu?
arbineshlji nturchipsits, tsi s-pirifânsescu,
anda calcâ pi murmintsâlj a strâpâpânjlor a tăi?
sârghilji, vâryarilji, cari, more, va tsâ ânyrâpsească pi crutsi?
i Machidunia, tsi va ti agârshească, tut cama multu,
minduindalui că, fârâ tini, va s-poatâ s-hibâ mash unâ istorii slavâ?
cumândarilji a tăi, ampârtsâts tu parei dushmani sh-cari, fârâ di tini,
nu suntu ici tsiva?
tsi pot ljei s-tsâ spunâ? tsi lunjnj acâtsarâ tu mutritâ sh-tu pălnj,
ta s-ti mutreasacâ-ntr-oclji shi s-ti acatsâ di-anumiri? câti steali au apreasâ,
ta s-ti scoatâ dit scutidea atsea aratsea?
gione, s-nu mori, tsi cara azâ va tsâ adarâ crutsea-ts,
câ tse nu-ari cari, more, s-ânyrâpseasacâ pi ea „Armânlu nu cheari!”

transpunere/traducere de Mirela Sima şi Aurica Piha

Când se vor înălța

M-am săturat să scriu mereu despre lume şi despre parfumul ei discret de grasă.

mereu sunt oameni care, undeva, mă aşteaptă.
ieşiți puțin din timp, ca dintr-un cocon, vor cu toții să se facă fluturi,
să poarte cuvinte pe aripi şi-n loc de culori întrepătrunse –
doar sensurile lor.

când se vor înălța,
îşi vor rosti din sine bucuria luminii spre care se duc aproape firesc.

nu ştiu unde vor zbura aceşti tineri care privesc acum împrejur,
dar încerc să nu-i las ucişi de întuneric,
naşterea lor să nu fie doar un singur sens al morții,
să nu cadă într-o vară de pe vreo-ntâmplare
frumos colorată, care balansează, nesigur,
în lanul de-ntâmplări necoapte.
oamenii trăiesc pentru a-şi spune unii altora adevărul.
în rest, pe undeva, prin România, scriu pragmatice versuri...

România din noi

Cetățean al cerului şi al poporului meu,
vă privesc organizarea, aspirațiile şi statul
cum produc urmări diferite:
ştiu demult că nu vor fi niciodată posibile
acele teoretice pretexte
pentru care vă alegeți comportamentul social.
la români afli cel mai bine
că eroii trebuie să aibă morminte
între cei care uită.

în rest, văd cum trăiți în iadul gestului formal
şi al convenției mărunte.

născuți pe pământ pentru-a putea să împlinim lumina,
ne aşteptăm unii pe alții de parcă timpul
ar fi de la noi.

atâta vreme cât îmi doresc să trăiesc pentru om,
va trebui să cred în oameni împotriva oricărei evidențe.

într-un final, când nu voi mai putea să-ndur,
voi scrie sfinților români un text ultimativ şi le voi cere obraznic
să coboare odată de pe zidurile care
eliberează
deținutul din om,

să coboare în inimile noastre văruite!
să nu mai stea acolo, pe bolți, meditativi,
cu ochii îngropați sub laşitatea noastră!

suntem cu toții cuceriți, vânduți, datori pentru-o vecie mică,
libertatea mai e doar în suflet şi-acela e obiect de preț
pentru un amanet continuu şi mizer.

mă-ngroapă realitatea şi din acest mormânt
doar visul îmi rămâne-afară:
văd un popor întreg ținându-se de mâini,
trecând pe-un drum de sat spre Dumnezeu.

Niciodată

Niciodată ceea ce se-ntâmplă pe pământ nu e iremediabil.
a-mi reprezenta poporul e unul şi acelaşi lucru
cu a mă bate cu moartea.
el – lipit cu fruntea de pământ,
eu – obligat să stau drept…
niciodată interesele mele n-au fost mai importante ca interesele noastre.
popor al meu, mai trist de cum îți este moartea,
îmi pare rău că doar cu mintea am putut să îți fac dreptate.

dacă te trezesc din somn ca să nu arzi odată cu casa,
îmi strigi că numai un nebun nu-i lasă pe ceilalți să se odihnească
atunci când toți au consfințit să doarmă,
când noaptea tuturor s-a decretat prin legi.

dacă îți spun adevărul,
îmi răspunzi că numai un naiv socoteşte mereu
că interesul său
este şi al celorlalți.

m-aş duce departe de tine, te-aş lăsa cu ceea ce admiri.
nostalgia este mai uşoară decât cea mai uşoară
suferință,
pentru tine laşitatea e un confort mult prea bun
atunci când ai avea de înfruntat ceva,
cu atât mai greu când este vorba doar de tine însuți.

adevărul nu are context.

semeni ai mei, nu mai fugiți de rău, luptați-vă cu el!
de fapt, răul de lângă noi nu este decât răul din noi înşine.
fugind de el, nu faceți decât să îl luați cu voi
acolo unde vă veți refugia.
doar pentru că Dumnezeu există, voi fi inevitabil şi pentru totdeauna imatur,
adică voi rosti adevărul, indiferent de preț ori de vreo conjunctură.
adevărul este singura formă a imaturității mele.
voi lăsa şerpii să se mănânce între ei,
eu îmi voi direcționa trăirea doar pe momentul trecerii.
voi fi avut martori care să ateste c-am trăit? nu asta e dovada.

Paznic în puterea nopții

În somn adânc şi fără vis
urâți sunt cei ce ard pe drum.
doi ochi albaştri s-au închis,
doi ochi albaştri vor veghea de-acum.

ieşiți dintr-un blestem pentru puțin,
priveghiul tău îl ținem pentru noi –
zădărnicie, praf şi un fugar amin,
ne zăngănim armura de noroi.

mereu noi ne vestim pieirea,
nici pruncul nu apucă să se mai usuce,
îi ponegrim destinul şi mărirea
ne-mpărtăşim cu ură, ne spânzurăm de cruce.

cum mai încap atâția oameni în pământ,
țara din mine se dărâmă,
şi-atâția inşi pierduți în cel ce sînt?
rămânii nu mai vor să mai rămână.

Ceilalți, ca un singur individ

Am parcurs previzibile drumuri,
pretextând mereu că vreau să te caut,
îmi trebuia un sens...
deşi acum ai putea să crezi că te iubesc,
urma unei lacrimi persistă încă
sub ochiul tău cel stâng.

după o tinerețe risipită în împliniri mărunte,
ştiu că oamenii goi pe dinăuntru
sunt goi şi în cuvinte.

role întregi de imagini smulse din adevărul oraşului
şi din previzibile dorințe
se desfăşoară seara în mintea unor îndrăgostiți primari,
obosiți de visare
şi de realitate banală.
din păcate pentru ei, tot în România vor trebui să iubească.

femeile s-au dezbrăcat probabil de idei,
iar bărbații aşteaptă ca ele
să se simtă măcar pentru o clipă unice.
atunci va fi de ajuns...

e atât de frig în blocul acesta cu oase ignorate de autorități,
încât numai palmele fierbinți ale unor femei
le mai simt peste umerii mei,
dezonorați de vii de marea noapte.
şi-atât de tari sunt pietrele pe care le mănâncăm
printre ruine,
încât doar gura lor, moale şi caldă,
mă face să mai cred că este ceva viu
în moartea dimprejur.

acolo unde nu este înfrângere şi nici victorie de vreun fel,
iar fapta nu e alterare a realității care o născu,
acolo te aştept, popor ingrat, să-ți spun cât am iubit
din ceea ce continuu ai uitat.

jocuri, poeme supuse conjuncturii

Emoție de primăvară, cu Victorin al Putnei, după realități românești și fapte de credință

Doamne, de ziua femeii, stau singur în birou
şi cred.
acoperă-mi patima cu ceva sau mai bine
fereastra,
să nu caut în afară ce nu am în mine.
Te cunosc, sunt lucid şi e frig,
nu-mi trebuie nici umbra,
mai degrabă dăruieşte-mi lumina, albastra.

mă tem că Te uit deseori
şi mă ascund între aripi, coborâtor stâncos dintre-nțelesuri şi nori
spre patima prescrisă...
dar ce văd pe fereastră, cu-n ochi străin de lumea
ce mi-e îngăduit să-mi fie interzisă?!
e Victorin al Putnei, un pisc al umilinței,
care, din ascultare, a devenit monah monden.

el intră-n alergare în vila de la Culte,
purtându-şi feciorelnic pe braţele-i virile,
abia desprise din
îmbrăţişarea Crucii,
iubirea de pustie, ascunsă de buchete scumpe –
ambigue aşteptări şi aspiraţii multe.

amanţii toţi nu au atâtea flori pentru atâtea zile
cât umblă Victorin prin Bucureşti...
dar el numai combină subtile adaptări, modernităţi utile.

Ooo, Victorin al Putnei, din ziua-ntâi şi până într-a opta
aleargă tainic prin labirintul vilei,
febril căutând femei pioase şi inteligente,
care să-i înţeleagă nevoinţa, adaptarea şi jertfirea milei.

şi tot în alergare el a ieşit din Culte, cu braţele în cruce, foşnind în fâşul negru.
era fericit precum Leonardo Di Caprio în filmul catastrofei, la provă, pe Titanic,
cu o zi înainte de sens.

Victorin al Putnei continuă alergarea, mereu călător prin Bucureştiul static.
el a ieşit în fugă din metocul nostru, pentru că timpu-i dus către final.
şi ca un Moş Crăciun în negru, în loc de reni banali de proastă credibilitate,
aleargă cu un taxi să-şi insinueze înțelesul în viețile prea terne,
etern feminine ale Bucureştiului.
şi zboară acest înger – zeci de creştine culte cu funcții în cultură îl aşteaptă azi,
de ziua lor,
cu sufletul deschis la finanțare.

Părinte Stareț, viitor episcop,
eu nu voiam să mă ascund
în nici un ochi străin
şi nici să mă acopăr cu frunze de pelin la film în Rădăuți-ul tragic...

acum, mă apropii de mine şi tac,
iau amintirile şi mă mândresc mai tare,
apuc telefonul şi-l sun pe Dosoftei ca să-i spun
cum sufăr de neascultare.

este adevărat, Victorin, botez al biruinței asupra aparentului sens,
e culmea smereniei, plinirea ascultării... –
părintele străbate tot ce-i deşertăciune,
spectacole, artiste, ministere, cluburi,
insinuat înțelept printre diavolii mulți,
precum fascicolul de lumină care-i nevoit să străbată prin bezne
pentru a putea aduce cu sine informația la om.
acum, mă osândesc cu judecata,
"dovadă n-am, dar îmi aduc aminte"
cum eu, la Putna, blagoslovenie n-aveam
nici până-n Gălăneşti.
nici între sărbători creştine, în posturi sau de dulce...
ori în perioada lor, ori între, nici după calendar
eu nu puteam pleca de teamă să nu-l culce întâmplătoare muze
între obcine perne, în Bucovina dulce,
pe cel ciobănaş, oltean ortoman –
teologie mişcătoare şi vie a dorințelor înfrânte...

Cu dragoste, preamândrul cronicar al vremii ortodoxe. Pornind de la „Emoția de toamnă" a lui Nichita Stănescu şi de la omiprezentul părinte în treburile lumii.

8 martie 2010

Unic printre înțelesuri

Bula Papei Mario Pius al XI-lea, Anno Domini MMXI, Marzo, 7
Portret vrednicului nostru contemporan, Catalin Florianus Giurmus,
atlet ratat al prieteniei, mereu parior începător al realității.

Câtă duioşie mi-a putut odată inspira acest fost amic! Dus la striptis de prietenii lui, după ce fetele i-au dansat în brațe fără nici un folos, el lega sutienul la loc, vinovat şi reparatoriu, cu funda învățată încă de la grădiniță...

Am priceput de timpuriu că nu sunt genul să mă irosesc.
deşi emfaticii sâni m-au învins cu depărtarea, n-o să mă răzbun.
prietenii mei dintr-un oraş mărunt... numai pe ei îi am să-i prețuiesc.
de asta, când e vorba de prieteni, sunt venal, gelos, nebun.

nu vreau să ştiu contracția cărnii, doar timpului îi simt îmbrățişarea,
marile idei nu mă persecută, instinctului moral nu mă supun,
nici nu suspin, nici nu visez în taină, condiția mea e astăzi detaşarea,
cerească monedă a unui cerşetor, dar pentru ei eu sunt venal, gelos, nebun.

şi dacă Raiul ăsta, de care se vorbeşte mult, ar fi un loc în care să nu fie
trădări şi false admirații, intrigi, uneltiri, afecte şi lumini care apun...
doar asta mi-a rămas, prietenii mei dintr-un oraş mărunt, fără trufie,
şi când e vorba de ei, chiar de mă uită uneori, eu sunt venal, gelos, nebun.

cumpătat din fire, auster în dorințe, aş renunța la tot de m-ar iubi.
dar nu în blestematele reprize... doresc să le uit, să nu le mai spun.
puținii bani pe care-i strâng ştiu de pe-acum că nu-mi vor trebui...
îi dau uşor oricui, dar când e vorba de prieteni, sunt venal, gelos, nebun.

Gingaşa Scufiță adusă în realitate de lup

Pentru copiii induşi în eroare cu pozitive Scufițe şi lupi discreditați

V-au trecut fiori de teamă
când lupul v-aducea Scufița,
sigur pe el şi fluturând din coamă,
acoperindu-i fetei alunița.

cu urlete întregi el promisese
că nu-i va lua nimic din coş
şi nici măcar o dată nu o să apese
vreun înțeles, viclean, de moş.

de mii de ori povestea e la fel,
cu lupi haini şi cu scufițe blânde,
cu vânători chirurgi ce cos tembel
cuvinte false, spaime şi osânde.

Joc secund de vârsta a treia

Lui Marin Penea, adversar al meu la jocul de fotbal în sală, 57 de ani, atacant; parodie după La steaua, de Mihai Eminescu, şi după Ion Barbu, pentru trimiterea din titlu

La Peña care-a răsărit
e fent-atât de lungă
ca ani întregi i-a trebuit
poveştii ca s-ajungă.

şi mii de bări a dat pe drum,
fentând oltene astre,
iar vestea lui abia acum
ajunse-n cârciumile noastre.

iar faima fentei ce născu
invidii-n vremea lui
era pe când nu se ştiú
azi o aflăm, dar nu-i.

şi tot aşa al meu picior
resimte o durere-adâncă –
e fenta stinsului actor
primind aplauze încă.

Vânătoarea de la țară, într-o seară-n ulicioară, sau arta poetică a vremurilor noastre

Într-o vară, mai pe seară,
am ieşit timid afară
cu vocația culturală
pofticioasă şi sprințară.

şi era o surioară
cam rănită-n aripioară.
de-o ocheam a doua oară
aveam porție culinară,

vinuri sigilate-n ceară,
țâța cănii-n subțioară,
ca să prind curaj de-o vară
în costița cu-nclinare radicală

şi să urc pe jugulară
să mai iau înc-o jumară,
iar c-o vorbă mai uşoară
o ridic din nou la bară

pe gimnasta de la țară.
împreună c-o chitară,
am s-o iau de la căscioară
să nu fie de ocară

în vorba comunitară,
cea mai grea vorbă rurală
şi-o s-o duc pe la „Amară”
ca să-mi fie acționară

pe-o vacanță balneară.
la memoria numerară,
am s-o am numai decară
ca din pat să nu mai sară.

domnişoară iconară,
hai să-mi fii edilitară!
pe o mână vasculară,
talia ta – strânsă brățară,

misiune consulară
într-o țară insulară.
un miros de cuişoară
şi de mac şi de secară

peste părul tău coboară.
arătarea ta, mai rară, –
îndulcire bălăioară
pe privirea mea pângară

se aşterne să nu piară.

peste noi, voia solară
şi cu vremea se coboară,
însă carnea tot mai ară
pe direcția care-i chioară!

asta e o circulară
dată celor ce rimară,
prostioară
şi mai clară

despre cum se face seară
pe o bancă, într-o gară
de cuvinte.

septembrie 1995, provocat într-o seară de doi clasici ai Iaşilor, care nu concepeau că muzicalitatea poeziei poate exista şi în cazul versurilor albe

distincție rurală

Amintiri dintr-un prezent continuu

Când eram copil, lumea creştea laolaltă cu mine.
Muntele Parâng îmi sufla în ceafă,
aşa cum îmi va fi suflat, mai târziu, câte o femeie.
numai că toate câte mi se întâmplau atunci
nu aveau în sine nici o datorie.
îmi amintesc cum a venit odată din zăvoi,
dinspre merii lui Scornea, un pui de căprioară,
până în spatele casei noastre, cea albă, lângă ciutură.
rătăcit sau definitiv pierdut, auzise un zgomot.
înfricoşat de singurătate, din ezitare în ezitare,
venise să vadă cum este acolo, la oameni...
eu tăiam nişte surcele de foc.
s-a apropiat tremurând,
ceva din ochii aceia am mai întâlnit, mult mai târziu,
în ochii anumitor femei, în aceleaşi situații...
a mirosit lemnele căzute împrejurul butucului,
exact la tăietură,
şi voia să miroasă inclusiv tăişul.
fără nici un fel de gest, pironiți de tainele copilăriei,
ne-am uitat unul la altul,
ca două întâmplări supuse unei comune realități.
ochii lui erau ca o minune,

dar nu a vrut să-i lase mângâierii mele.
dintr-o dată, a fugit la întâmplare, fără o direcție anume,
pesemne că se lămurise...

în urmă, am spus oamenilor mari
cum a venit puiul până lângă mine
şi cât de repede a plecat, fără nici un motiv,
spre pădurile lui,
pustiite de pierderea, pe undeva, a mamei.

cei din sat mi-au reproşat prostia de a nu fi chemat câinii
şi de a nu-i fi dat cu toporul în frunte.
şi Gicu lu' Lăzărică, şi Vasâlică Băzăvan,
şi Mărian al lu' Ghiță.
toți îmi spuneau că ar fi trebuit să-l lovesc cu muchia
în stea, ori să-i fi dat la picioare cu parul,
care erau subțiri ca nişte temeri despre mamă,
când mama abia de mai există pentru ca tu să simți
cum singurătatea a început să te consume.
şi astăzi mă atinge o umbră de teamă
când mă gândesc ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi nimerit

să fiu matur atunci şi împrejurul meu să fie oameni mari
ori câinii.

atunci când eşti mic, tot ce este împrejur te face să creşti,
să te întinzi pentru a-l stăpâni.
când eşti mare, numai în propriul tău interior
vei putea să te înalți, lumea e acum înăuntru...

Pețitorul

Odată, nu chiar de mult, de vreme ce pot eu,
fără mare greutate, să îmi aduc aminte,
ba să vă mai spun şi vouă,
era câte unu' pe aici, prin satu' acesta al nostru,
care se credea mai priceput la vorbe,
de ăsta de ştia a le potrivi pe unele cu capul în fundul celorlalte, strâns lipite,
să nu intervină fisura...

un astfel de om se făcea pețitor şi se punea pe vorbit,
având ca scop trăinicia lumii.
se spunea în sat că meşteşugul vorbelor sale ar fi trebuit
să facă să iasă laptele din sânii muierilor
până se albeau pe-nfloritură.
un om de ăsta, o babă, mai precis, a fost şi în neamul meu,
rudă mai îndepărtată.
se tocmea prin diverse gospodării,
pentru a decide istoria aşezării,
care şi cu cine să se ia ca să întindă gardul…

pețitorul era angajat, în sensul spiritual, de una dintre părți,
dar putea acționa şi de capul lui, adică autonom,
ca să înțelegeți mai bine.
condiția obligatorie pentru o astfel de activitate,
vocațională, după o împărțire modernă a educației,
era să fie recunoscut ca atare de toată comunitatea.

se adăugau experiența, dibuirea unor rosturi
şi a unor potriveli care nu erau la îndemâna orişicui.
trebuia să ştie care şi pe unde erau cele mai de casă muieri şi cei mai cuminți oameni,
care dintre fete erau începute şi care dintre băieți aveau vreun cusur,
pentru a nu mai ține la pretenția de a fi Defloricel.

era o adevărată meserie, ritualică aproape.
de câteva ori, pe la şase-şapte ani, am participat şi eu,
numai ca audient, fără drept de a intra în vorbă
şi de a decide destine...
m-am atins atunci de toate închipuirile faptei şi, probabil, din acest motiv doresc acum prin ceea ce fac să-i căsătoresc pe români cu propriul lor suflet.

Bacu

Bătrânii din satul Corşor mi-au crescut copilăria.
munții dinspre Apus,
care atunci îmi păreau a fi foarte înalți,
sunt astăzi relativi ca existență,
în comparație cu oamenii aceia.

la amiază, veneam de la Olteț,
traversând Lunca şi căldura grâului
se întindea peste ochii mei.

nimeni nu trăia individual atunci,
iar singurătatea nu avea un sens în plus.

deseori, în bătătura noastră poposeau nişte moşi,
îşi făceau de vorbă, ori veneau să se cinstească la cazan
cu nişte țuică.

mă întreba câte unu':

– mă, Bebiță, de ce crezi tu, mă, că au fetele cozi?
– ca să nu să murdărească părul, ziceam eu degrabă,
ca să nu par prost,

cum sunt ăştia az', care zâc cu greu ce e de zâs măi fuga.
– eeee, pă' iavu al mare, nu-i aşa. ca să ai de ce le trage
cât timp sunt țâțucile mici.
nu vez', mă? câte mâni, atâtea țâțe,
aşa a lăsat Dumnezău...

acu', eu nu cred că ar trebui să vă faceți griji
şi să vă puneți fetele să se tundă scurt,
foarte probabil să fi fost numai o dobândire a civilizației
din Corşor, fără să fie afectate valorile lumii de-acum.

des apărea moşu' Bacu pe bătătură.
ai din dial îi spuneau Tuțu,
venea încet, doar că te pomeneai cu el su' perdea,
dându-ți bună-zâua, tot timpu' zâmbind.

doi copii a avut, pe Vitică,
profesor de Română la Şimleul Silvaniei,
şi pe Eleunora, i se spune Leu,
mama Ilenei, a lui Mitel şi a lui Ionel,
măritată cu Vasâlică, văr din frați cu bunică-mea, Măria.
acu' numai Leu mai trăieşte din ai bătrâni,
paralizată de vreo patru ani.
i-au bătut copiii o prăjină pe nişte pari,
de la uşa beciului spre poartă,

şi o pun până vine iarna să meargă prin curte, aşa,
fără vreun sens economic,
doar pentru gimnastica de recuperare.
a făcut şanțuri de-o parte şi de alta a prăjinii.
cre' că şi ea vrea să intre în pământ
mai degrabă mergând pe bătătură
decât cu oichii pă grindă.
ştiu ei ai din dial ce fac, sunt cuminți...
toată vara ascultă cu vacile în Crețu
programele Radio România Cultural,
cică să nu rămână mai prejos decât mine.
dintotdeauna, în neamu' nost', a fost o mare concurență

între ai din dial şi ai din vale în problemele filosofice.
şi pentru cele corespondente satului,
şi pentru cele care țin de viziune şi criterii...
cu gura lor mi-au spus mai an
că nu pierd programele de bază de la Radio România Cultural,
ba mi-au făcut şi proba,
când m-au chemat la masă astă primăvară.
mă dusesem să fac fotografii
mejdinelor din pământurile noastre, eram cu taică-meu
şi cu Dorian, care era foarte mirat cum, dintr-o dată,
s-a trezit între mai multe exemplare de Şolea.

şi Bacu acesta avea o memorie
şi o capacitate improvizatorică
mai ceva decât monştrii culturali
intrați în diferite legende.
putea să-ți recite zile şi nopți întregi,
să-ți compună pe loc „afurisme şi rondealuri”,
nu cioinea deloc, număi vorbe cu cap.
odată, ne-a spus că s-a trezât într-o dimineață
dormind pă jumătate
şi că în starea aia i-a venit în cap o poezâie

şi, dacă vrem, s-o ascultăm, ca să vedem
dacă o face vro litră de țuică la schimb.

bunică-mea, femeie,
ce să-i ceri ei să participe la viața
mediocru-culturală a lumii,
trecea pe lângă noi şi ne arunca dispreţuitor:
– i-ar vă-nşală dezminţatu' ăsta vigilenţa
şi vă bea tot rachiul...
apoi, nenea Bacu,
trecând peste ofensa venită din partea omului comun,
lua o poziţie mai demnă şi începea recitarea:
la umbra ţâţelor tele
mă jucam spăriat cu iele
să nu cadă peste mine
şi să rămân fără tine.

să mă judece tot satu'
şi cu Dumnezău Înaltu'
că muri precum un prost
fără să îţ' fac vru-n rost.

că io nu-s de-acord cu El
(cu economia lui Dumnezeu adică),
când mă strigă mititel
să-mi dea boli şi suferinţi,
să m-apropie de sfinţi.

io îi spun direct, „măi, frate,
tu eşti Tată, nu fârtate,
ca mine, Tu altu' n-ai,
(conştiinţa unicităţii individuale a creaţiei)
cum mă ţii, aşa mă ai...

ce e în paranteză sunt explicaţiile mele de-acum,
pe cele de-atunci nu mi le mai amintesc.

altădată, nenea Bacu ne-a povestit cum unu' din Becheni
şi-a bătut nevasta la o zî după ce-a luat-o.
şi tot el, resemnat în faţa acestor nedreptăţi, îşi răspundea:
– eeee, ce putea aşa de grav să-i facă? –
a mezdrit-o o ţâră

pentru că nu ştia să ţână contra niam…
(sensul acestei neştiinţe nu vi-l mai explic
pentru că nu are de-a face deloc
cu standardul meu cultural)

apoi, ne-a mai spus că dovedirea unei femei frumoase
este o mai mare plăcere decât
aceea care ţine de aflarea misterelor din cosmos
şi că el fusese,
prin vara lui '69, de Sfântu' Ilie, în târg la Polovragi,
cu mult mai mulţumit de sine
decât americanii cu filmările lor, în direct, de pe Lună.
aşa ne spunea, cu palmele întinse spre foc:
„mă, copii, câte am filmat eu în vara aia la târg,
n-o să poată calcula nici americanii.
mi să dusăsă şi vestea şi toate gravitau împrejuru' meu,
da' aterizam numa' pă alea care se cădea.
ăstea măi urâte greu le măi este să-şi găsească vreun rost,
aci, lângă noi, pe pământ."

n-o suporta niam pe una din Luculeşti,

cam omenoasă de felu' ei...
lucra la birouri, la personalu' de la Mina Seciuri
şi cică o mai tăvăleau ăia pe-acolo...
Nea Bacu a întrebat-o odată:
– ai, mă, Floricico, un loc vacant pentru mine?
– am, nene, dacă-mi aduci o recomandare
şi vrei să fii în baza mea de date.

de-atunci încolo a început să o respecte mult –
ştiuse să-i răspundă şi acum ne spunea şi nouă
că nu e proastă niam şi că nu lucrează ea de surda,
pe-acolo, pe la personal...
şi că, măi înainte să vorbeşti de muieri,
trebuie să te dumireşti în cele ce le priveşte.

în satul acela,
oamenii nu făceau ceva anume pentru a fi fericiți,
luau fericirea dimprejurul lor.

Scrisoare lui Valentin Taşcu

Mai toți cei care se bazau pe mine au murit.
din ce în ce mai mulți, sunt deja protector înconjurat de morți,
precum un combatant de fosta lui armată.
sunt însăşi marginea lor şi nu mă pot desprinde către libertate.
această iubire mă înrobeşte aspru.

când jertfa şi omul nu mai existau real pentru nimeni,
tu continuai să fii poet al iubirii.
mă amuzam când îmi spuneai cum erau femeile demult, în tinerețea ta eroică,
atunci când le făceai mai tandre cu Ceres,
wisky-ul românesc, şi cu gin din Ardeal, intitulat Covagin,
pentru că se făcea la Covasna, un brand cu viață scurtă, pentru că, până la urmă,
a transmis cineva la județeana de partid sesizarea privind denumirea tâmpită,
dată de marketingu' inteprinderii de atunci.
prietenia ta îmi este ca rămăşița unei lumini acoperite de timp.
amintirile sclipesc în inima mea precum nişte stele care nu doresc să fie uitate.
pentru că am fost de atâtea ori în preajma morții, începusem să o disprețuiesc,
însă plecarea ta atât de bruscă m-a făcut ca, de acum încolo,
să mi-o reprezint aşa cum se cuvine.

nu-mi este deloc la îndemână să îți scriu ca şi când n-ai mai fi,
dar simt nevoia să mărturisesc această legătură ratată,
pentru că mi se pare că niciodată nu am vorbit de ajuns.
în ultimul timp, începusei să semeni cu toți ăia din oraş
şi eu nu mai aveam răbdarea necesară pentru a fi indulgent.
îți tot reproşam această cedare.
şi chiar te-am evitat de două ori, special ca să vezi cât sunt de supărat
pentru nişte compromisuri considerate de tine mărunte:
la universitatea locală, unde erai decan la facultatea de artă şi sport,
unite probabil după conceptul antichității greceşti,
şi în brâncuşiologia de la Primărie, unde se fura după calendar.
mă săturasem de cât de mult se foloseau proştii ăia de tine.
mi-ai răspuns că la Târgu-Jiu este imposibil să te comporți altfel,
dacă vrei să trăieşti între ei şi pentru supraviețuire aproape orice tip de compromis
este scuzabil. până la urmă, cred c-aş fi iertat renunțarea asta de a fi
aşa cum te-am aflat, dar n-a mai fost timp şi pentru cedarea mea.
la ultima întâlnire, la târgul Gaudeamus, văzându-te că te uitai mereu după doamne,
ți-am spus că peste multă vreme, cu puțin înainte de a fi în pericol,
îți voi comanda o piatră funerară pe care să scrie:
Aici odihneşte un descălecător din Ardeal, care călărea şi totuşi a murit.
la nici o săptămână, într-o noapte, ai plecat pe picioarele tale undeva,
unde nu voi mai putea să-ți reproşez nimic.

Mărturisirea

Doamne, mi-ai dat acel dar de a înțelege o mulțime de lucruri
fără să rostesc sau să ascult cuvinte
şi nimeni nu vorbeşte cu ochii mai tainic ca femeia,
nici icoanele, nici mulțimea de preoți ai tăi şi nici în ochiul cerului
nu am citit atât de uşor...
abia mă obişnuisem că sunt nemuritor,
că am şi început să văd surâsul morții în toate.
acum, vreau un loc în care să nu mai caut nimic,
doar o întindere stearpă să fie,
cum este uneori umanitatea noastră...
să nu aştept pe nimeni să trăiască, să nu-mi doresc nimic,
îndreptat decisiv către o moarte fără remuşcări.

în România păgână,
cu oameni dresați pentru a considera jegul şi sclavia ca fiind viața însăşi,
ideile despre Tine m-au învățat ca în lumina Ta să nu descopăr numai
ce aş vrea să fie.
apoi, am trecut în forță prin confluențe şi afecte,
grăbit să poposesc
doar în structură şi lumină.

Cuprins

Editura VREMEA

Redacția:
Piața Națiunile Unite, nr. 3-5,
040012, sector 4, Bucureşti
Telefon: 021.335.81.31
Fax: 021.311.02.19
e-mail: office@edituravremea.ro
www.edituravremea.ro
http://edituravremea.blogspot.com

Adresa poştală:
Str. Constantin Daniel, nr. 14
010631, sector 1, Bucureşti